

ZNACZENIE I ROZWÓJ ARTYLERII WSPARCIA OGÓLNEGO (OGÓLNEGO DZIAŁANIA) WOJSKA POLSKIEGO 1918–1945

Plan wystąpienia

- 1) Źródła i literatura przedmiotu
- 2) Podstawowe terminy
- 3) Organizacja artylerii Wojska Polskiego 1918–1920
- 4) Sprzęt i taktyka artylerii Wojska Polskiego 1918–1920
- 5) Organizacja artylerii Wojska Polskiego 1921–1939
- 6) Sprzęt i taktyka artylerii ciężkiej w kampanii 1939 roku
- 7) Organizacja artylerii Polskich Sił Zbrojnych 1940–1945
- 8) Uzbrojenie artylerii Polskich Sił Zbrojnych 1944–1945
- 9) Taktyka artylerii Polskich Sił Zbrojnych 1944–1945
- 10) Wnioski

Artyleria ciężka

Cechuje ją znaczna siła wybuchowa pocisku, szybkostrzelność i ruchliwość wystarczająca aby artyleria ciężka mogła być użyta w walce ruchowej. Uzbrojenie artylerii ciężkiej stanowią armaty o kalibrze 100–120 mm i haubice 150–180 mm. Ciąg konny lub motorowy, ten ostatni znacznie powiększa ruchliwość sprzętu i pozwala zwiększyć potęgę działania. Artylerii ciężkiej używa się do niszczenia umocnień polowych i budynków murowanych, walki z artylerią i ostrzeliwania tyłów.

Encyklopedia wojskowa, t. 1,
red. Otton Laskowski,
Warszawa 1931, s. 136.

Artyleria działania ogólnego

Jest to część artylerii dywizyjnej wydzielona w osobną grupę, celem wykonania wzmocnienia swoim ogniem działania grup artylerii bezpośredniego wsparcia oraz zwalczanie artylerii przeciwnika. W sensie taktycznym artyleria działania ogólnego przedstawia odwód ogniowy, którym dowódca dywizji manewruje, zależnie od położenia wytwarzającego się na polu walki. Podlega pod względem taktycznym dowódcy artylerii dywizyjnej.

Encyklopedia wojskowa, t. 1,
red. Otton Laskowski,
Warszawa 1931, s. 137.

16. Dywizja Piechoty

XXXI Brygada Piechoty

63. pp

64. pp

XXXII Brygada Piechoty

65. pp

66. pp

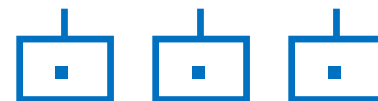

16. Brygada Artylerii

16. pułk artylerii polowej

16. pułk artylerii ciężkiej

jazda dywizyjna

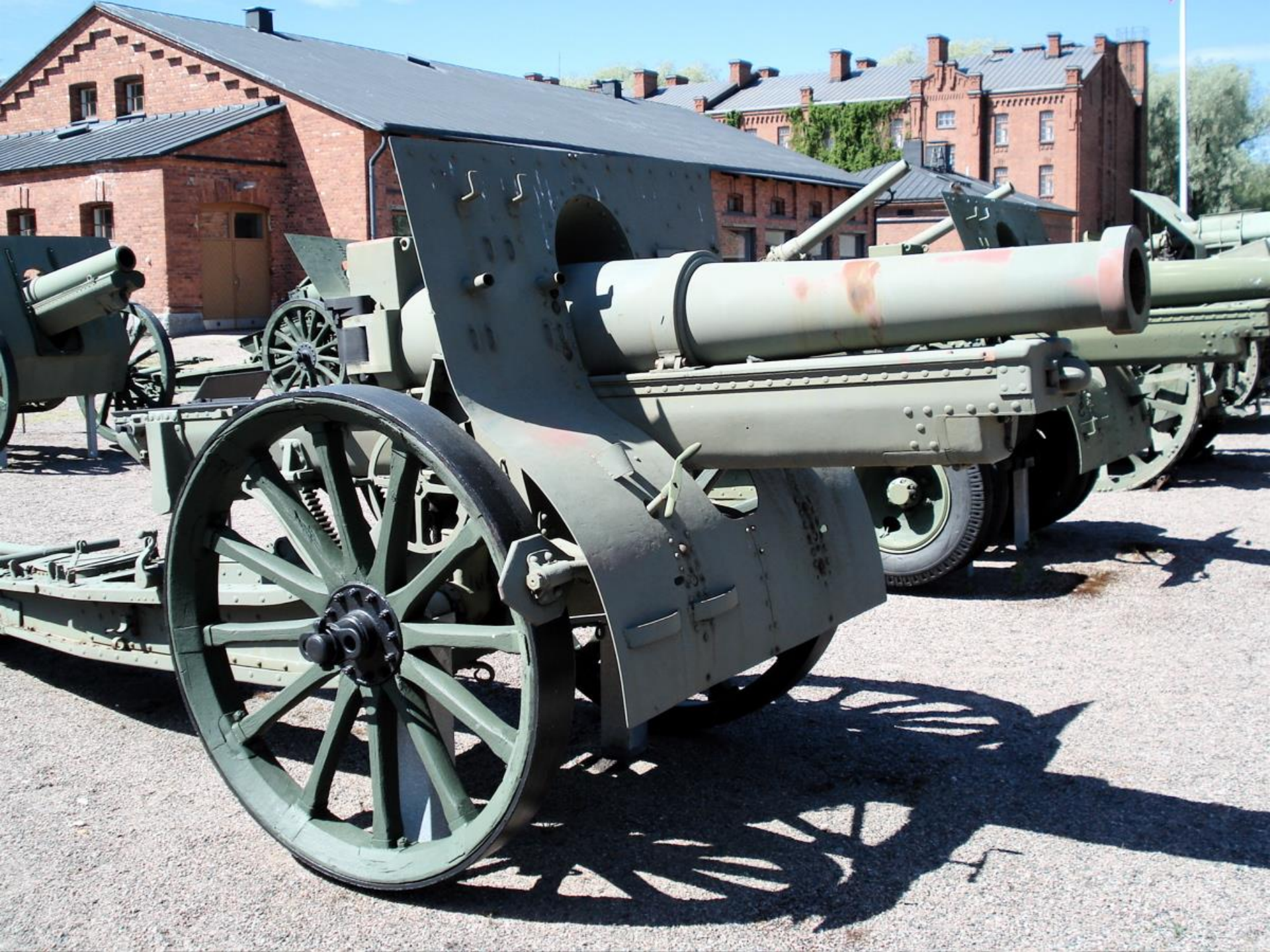

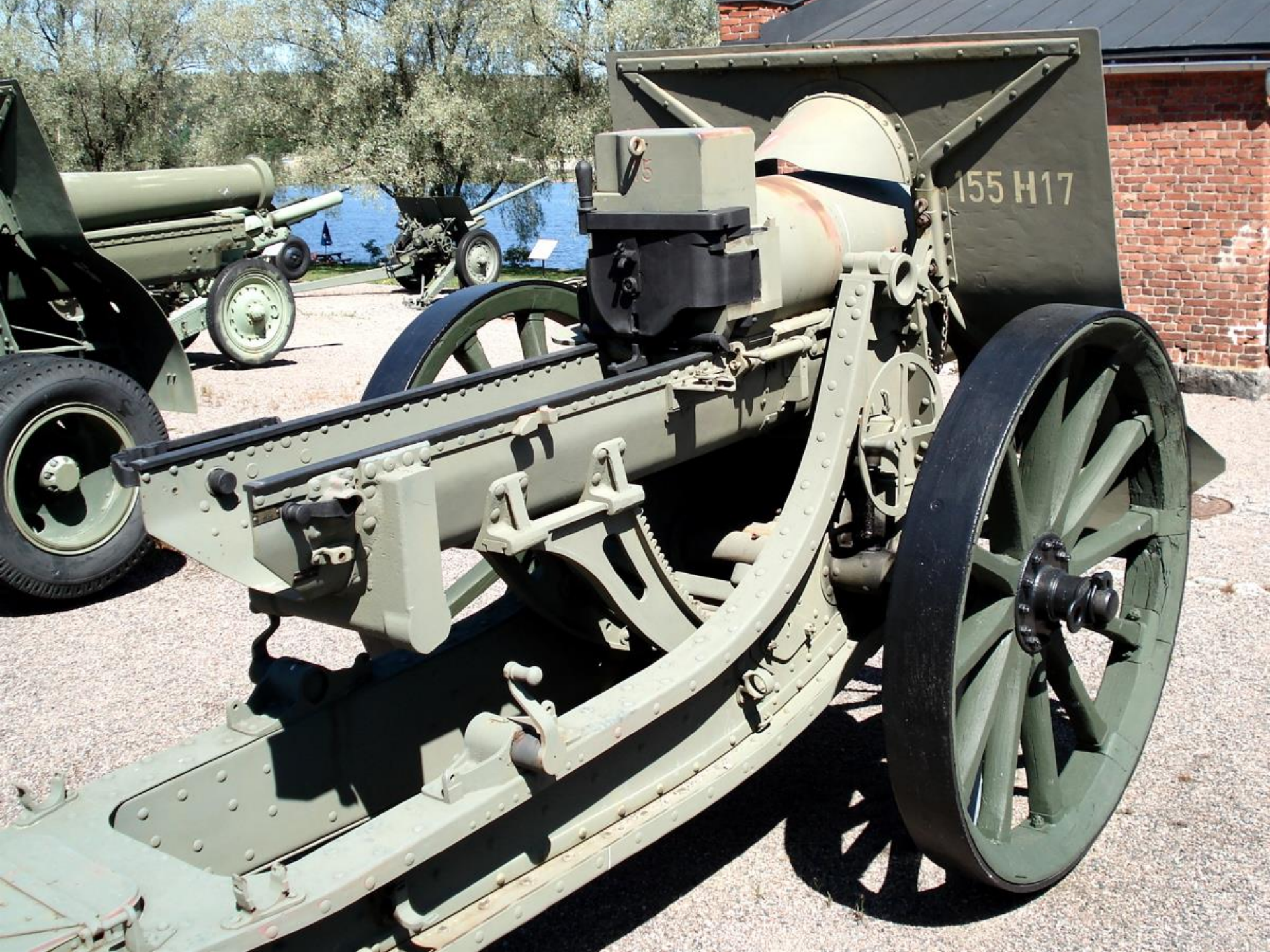
wsparcie dowodz.

batalion saperów

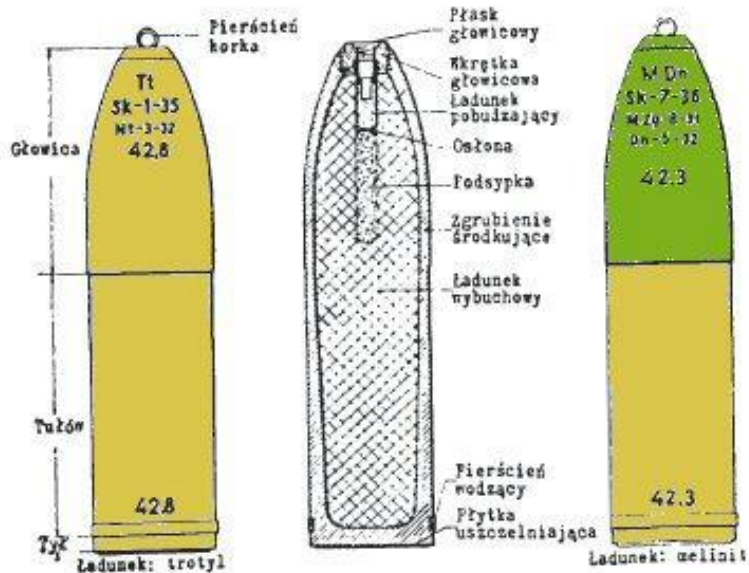

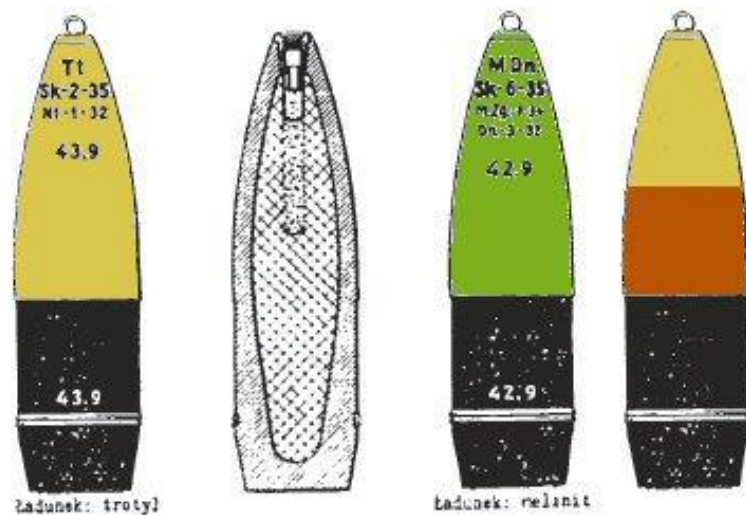
155 H17

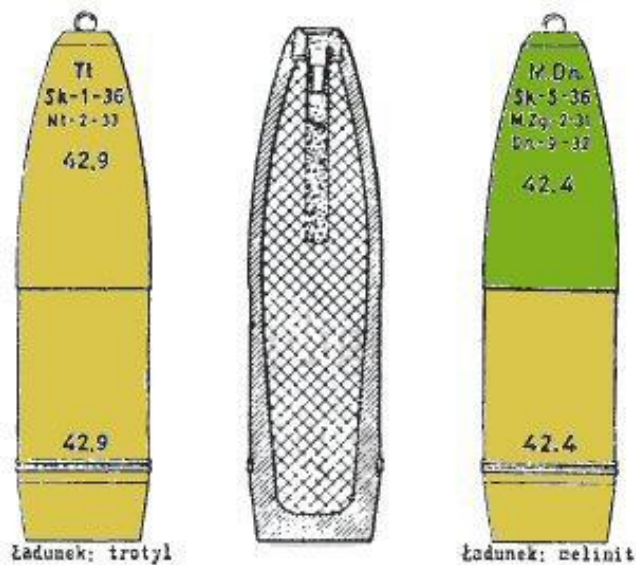

Ryc. 1. Granat stalowy wz. 1914.
(steel HE grenade wz. 1914)

Ryc. 2. Granat stalocelny wz. 1915.
(cast steel HE grenade wz. 1915)

Ryc. 3. Granat stalowy wz. 1915 B.
(steel HE grenade wz. 1915 B)

Ryc. 5. Opakowanie
(wooden casing)

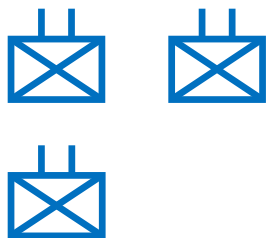

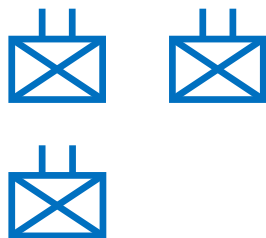

16. Dywizja Piechoty

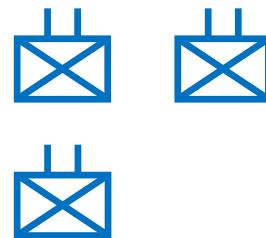
64. pp

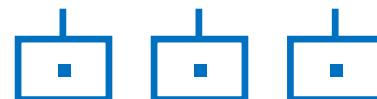
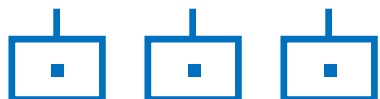
65. pp

66. pp

16. pułk artylerii lekkiej

16. dywizjon artylerii ciężkiej

kaw. dywizyjna

komp. łączności

ośr. sap.-pion.

Artyleria ciężka w kampanii 1939 roku

- w dywizjach piechoty w składzie pułku artylerii lekkiej:
- dywizjon artylerii ciężkiej
 - bateria 155 mm haubic (3 działa)
 - bateria 105 mm armat (3 działa)
- w związkach operacyjnych (armiach i samodzielnej grupie operacyjnej):
- pułk artylerii ciężkiej
 - dywizjon 155 mm haubic (12 dział)
 - dywizjon 105 mm armat (12 dział)

lub

- samodzielny dywizjon artylerii ciężkiej 155 mm haubic (12 dział)

105 K 29

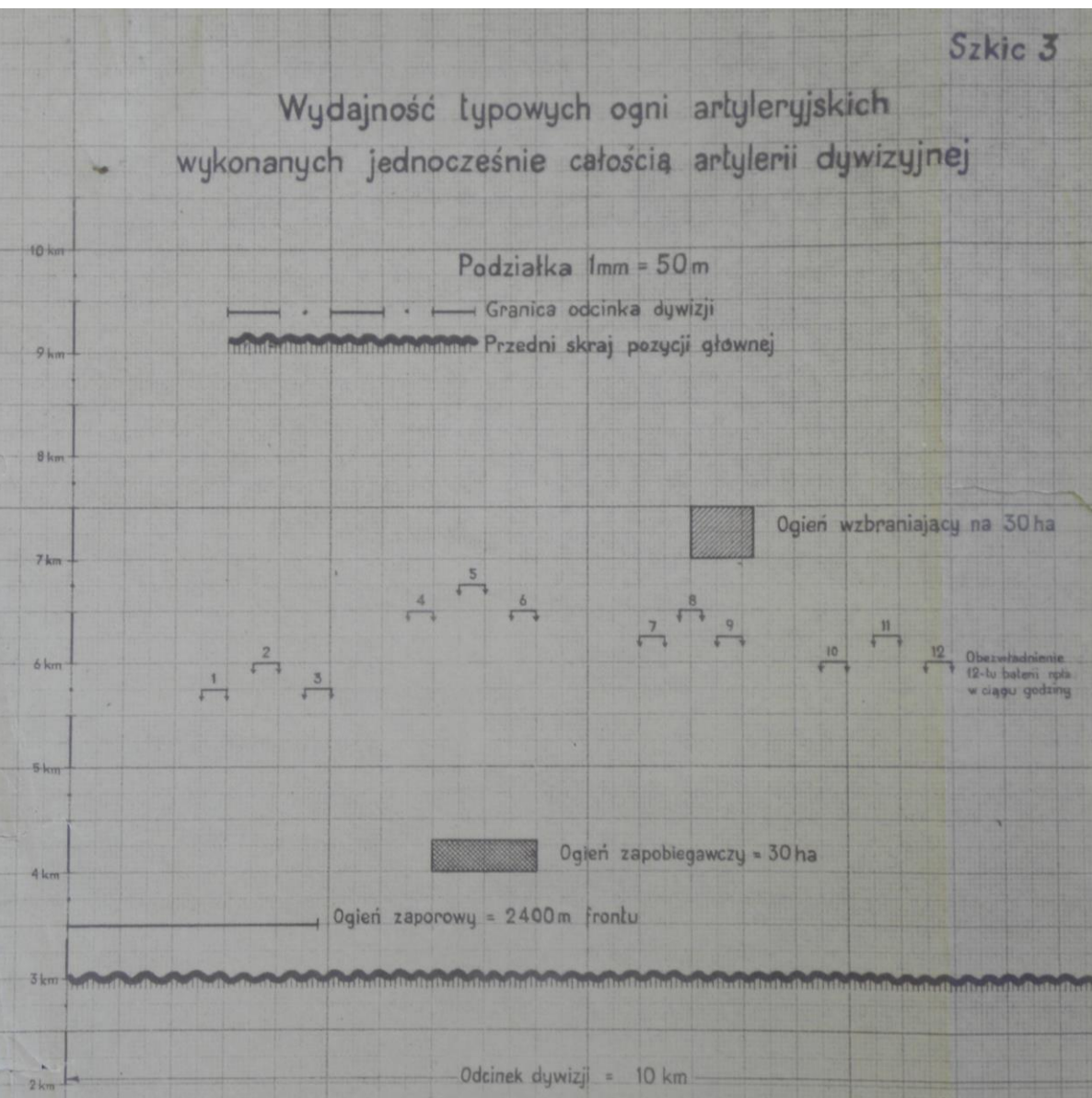
76 K 230

№326

STARACHOWICE 1938 №26

STARACHOWICE 1938 №326

Możliwości ogniowe artylerii dywizyjnej

W pasie obrony dywizji piechoty o szerokości 10 km artyleria umieszczona na skrzydłach ugrupowania może nie być w stanie skutecznie wspierać walczących oddziałów piechoty ze względu na zbyt mały zasięg.

Zużycie amunicji przez artylerię dywizyjną w obronie:

1. Zwalczanie artylerii (1 godzina)	– 1 jo
2. Ognie zapobiegawcze (30–40 min)	– 1 jo
3. Ognie zaporowe (2 x 3 min)	– 1 jo
4. Ognie obserwowane	– 2 jo
5. Wsparcie przeciwnatarć	– ½ jo
6. W dyspozycji dowódcy	– ½ jo
Razem:	6 jo

6 jo to cały zapas amunicji artyleryjskiej, który w 1939 r. posiadała dywizja piechoty

listopad 1937 r.

Artyleria polowa w Polskich Siłach Zbrojnych

- w dywizjach piechoty:
 - trzy pułki artylerii lekkiej
 - trzy dywizjony 87,6 mm haubicarmat 25-funtowych (24 działa)
(ogółem 72 działa)
- w dywizjach pancernych:
 - dwa pułki artylerii motorowej
 - trzy dywizjony 87,6 mm haubicarmat 25-funtowych (24 działa)
(ogółem 48 dział)
- w 2. Korpusie:
 - 2. Grupa Artylerii w składzie:
 - 7. Pułk Artylerii Konnej
 - 9. pułk Artylerii Najcięższej
 - 10. Pułk Artylerii Ciężkiej
 - 11. Pułk Artylerii Ciężkiej
 - 12. Pułk Artylerii Ciężkiej
 - 13. Pułk Artylerii Ciężkiej

2. Grupa Artylerii 2. Korpusu

- 7. Pułk Artylerii Konnej:
 - trzy dywizjony 87,6 mm samobieżnych haubic armat 25-funtowych (24 działa)
- 9. Pułk Artylerii Najcięższej
 - dwa dywizjony 183 mm haubic 7,2-calowych (8 dział)
 - dwa dywizjony 155 mm armat M1 „Long Tom” (8 dział)
- 10. i 13. Pułk Artylerii Ciężkiej
 - dwa dywizjony 139,7 mm armat 5,5-calowych Mk 3 (16 dział)
- 11. i 12. Pułk Artylerii Ciężkiej
 - dwa dywizjony 114,3 mm armat 4,5-calowych (16 dział)
- **Ogółem w 2. Grupie Artylerii 104 działa różnego typu**

A BEACH

MUZEUM
WOJSKA

BREDA

S 234C46

33

Wnioski

- Artyleria ciężka Wojska Polskiego nie mogła odegrać znaczącej roli w działaniach wojennych prowadzonych w latach 1918–1920 ze względu na jej małą liczebność i rozproszenie.
- W kampanii 1939 r. mamy tylko kilkanaście przykładów bojowych użycia artylerii ogólnego działania zgodnych z ówczesnie obowiązującymi założeniami taktycznego użycia artylerii.
- Podstawowe problemy trapiące artylerię w kampanii 1939 r. to niedostateczna łączność, niewystarczające zapasy amunicji oraz archaiczna trakcja konna.
- Problemy te udało się zlikwidować dopiero w Polskich Siłach Zbrojnych, gdy oddziały artylerii były formowane w oparciu o brytyjskie rozwiązania strukturalno-organizacyjne.
- Zarówno pułki artylerii lekkiej i motorowej jako elementy artylerii dywizyjnej, jak i 2. Grupa Artylerii 2. Korpusu realizowały zadania artylerii ogólnego działania zgodnie z regulaminowymi założeniami taktycznego użycia artylerii.
- Nowoczesny system łączności, możliwości współdziałania z lotnictwem, w tym z samolotami artylerii, a także nieograniczone zapasy amunicji umożliwiły skuteczną realizację wszystkich zadań ogniowych.